

Методичні аспекти реалізації кредитно-модульної системи при змішаних формах навчання (денна з елементами дистанційної)

Наведено досвід розробки, впровадження та тьюторингу дистанційних курсів на базі програм навчальних дисциплін для студентів денної форми навчання. Визначено межі використання та переваги застосування позааудиторних електронних контрольних заходів (самоконтроль, вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль), самостійного вивчення навчального матеріалу, реферування змісту персонального навчального середовища студента при використанні змішаних форм навчання. Зазначається, що поєднання дистанційних і класичних форм організації навчального процесу заощаджує час «живого» спілкування «студент-викладач», звільняє викладача від рутинної перевірки модульних контрольних, забезпечує інтенсифікацію й індивідуалізацію освіти.

Ключові слова: дистанційне (електронне) навчання, кредити, модулі, засоби контролю, самостійна робота студентів.

Технології електронного (дистанційного) навчання стають невід'ємною складовою освітнього процесу. Вдало поєднання переваг дистанційної освіти із надбаннями традиційної денної університетської форми навчання сприяє розвитку освіти та її гармонізації з вимогами сьогодення. У пост-індустріальну еру освіта стає послугою, яку надають університети й інші освітні заклади широкому колу користувачів. В Україні й досі більшість зацікавлених осіб обирають денну форму навчання для набуття певного кваліфікаційного рівня, і це є цілком природним. Проблеми, що виникають при реалізації кредитно-модульної системи для навчання великої кількості студентів, вдало долаються запровадженням елементів дистанційного навчання для студентів стаціонару. Комбінований підхід інтенсифікує навчальний процес, сприяє підвищенню ефективності викладання матеріалу, покращує якість навчання, заощаджує робочий час викладача, забезпечує формування індивідуальної навчальної траєкторії студента.

Кредитно-модульна система навчання опосередковано передбачає автоматизацію системи поточного контролю знань та можливість модульного накопичення кредитів для здобуття певного освітньо-кваліфікаційного рівня. Саме таку автоматизацію, архівування та акумуляцію забезпечують системи дистанційної освіти – тоді як живе спілкування, тьюторінг та ідентифікацію суб'єктів навчання виконує регулярне навчання на стаціонарі. Враховуючи підвищену складність підготовки методичного та дидактичного забезпечення дистанційних курсів (ДК) у порівнянні з підготовкою методичних матеріалів для інших форм навчання, викладачам, які

забезпечують підготовку дистанційних курсів (якщо дистанційна форма навчання не є єдиною можливою), можна розпочинати створення ДК та впровадження електронних форм навчання через розробку засобів контролю знань за допомогою електронних навчальних систем. Наступний крок – планування й організація самостійної роботи та перевірка її валідності. І нарешті – повне методичне забезпечення навчальної дисципліни.

У цій статті хочемо поділитися досвідом створення дистанційних курсів та забезпечення їхньої інтеграції в типовий навчальний план підготовки студентів денної форми навчання у двох галузях знань – мовознавстві та прикладній фізиці. Дистанційні курси розробляються відповідно до навчальних програм ВНЗ, на підставі навчальних планів, розроблених на основі галузевих стандартів вищої освіти, – ці курси відповідають подібним аудиторним і частково їх дублюють. Метою дистанційних курсів є надання студентам можливості самостійного вивчення нового матеріалу, поглиблення теоретичних знань, вироблення навичок грамотного письма й оптимальної мовної поведінки через виконання тренувальних вправ, а також можливість самоконтролю. Крім того, курси є досить актуальними для роботи зі слабкими студентами, тими, хто навчається за індивідуальним планом й такими, що з різних причин не впоралися із завданнями відповідних аудиторних курсів. Таким студентам надається можливість проходити підсумковий модульний контроль після обов’язкової роботи у межах дистанційного курсу.

Для підготовки курсів ми скористалися оболонкою Moodle. Вихідними матеріалами для курсів стали навчально-методичні комплекси з відповідних дисциплін, розроблені викладачами. Матеріал розподілено за модулями й темами. У кожній темі структуровано подаються: питання, що виносяться на розгляд; список літератури з теми; тематичні глосарії; матеріал для самостійного вивчення; тренувальні вправи; завдання, виконання яких контролюється викладачем; питання для самоконтролю (рис. 1).

МОДУЛЬ 3. УКЛАДАННЯ, ПЕРЕКЛАД ТА РЕДАГУВАННЯ ТЕКСТІВ ДОКУМЕНТІВ

Тема 3.1. Організаційні документи

- [Питання до теми](#)
- [Література до теми](#)
- [Словник до теми](#)
- [Матеріали до теми](#)
- [Тренувальні вправи й завдання 3.1](#)
 - [Коментар до завдання 3.1](#)
 - [Завдання до теми 3.1](#)
- [Питання для самоконтролю 3.1](#)

Рис. 1. Структура теми курсу

При підготовці курсів ми відзначили легкість наповнення оболонки Moodle навчальним матеріалом: у неї може бути вміщено текстові документи, електронні таблиці, презентації, звукові та відеоматеріали, зображення, гіперпосилання тощо.

Підсистема контролю знань дистанційного курсу дає змогу певною мірою розвантажити викладача від роботи з проміжного оцінювання знань, забезпечити самотестування студентів і допомагає при проведенні підсумкового контролю.

Контроль знань у дистанційних курсах здійснюється через систему вправ до тем, контрольні завдання до модулів та підсумкові тести. Для організації поточного й підсумкового контролю ми скористалися, зокрема, можливістю створення в системі Moodle різних варіантів тестових завдань (рис. 2, 3).

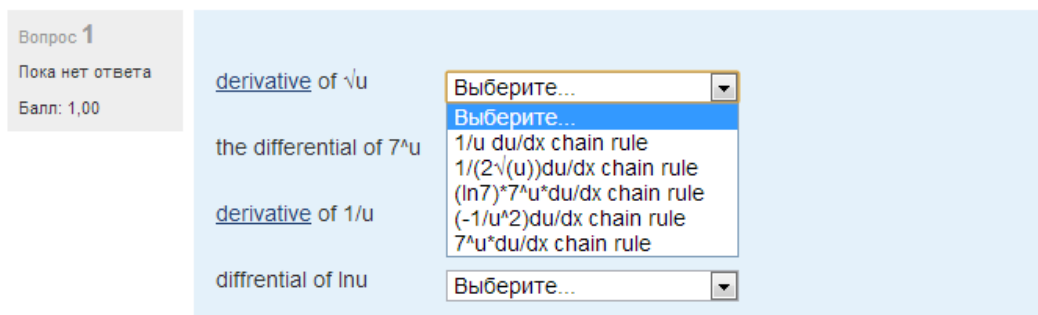

Рис. 2. Завдання з вибором кількох правильних відповідей

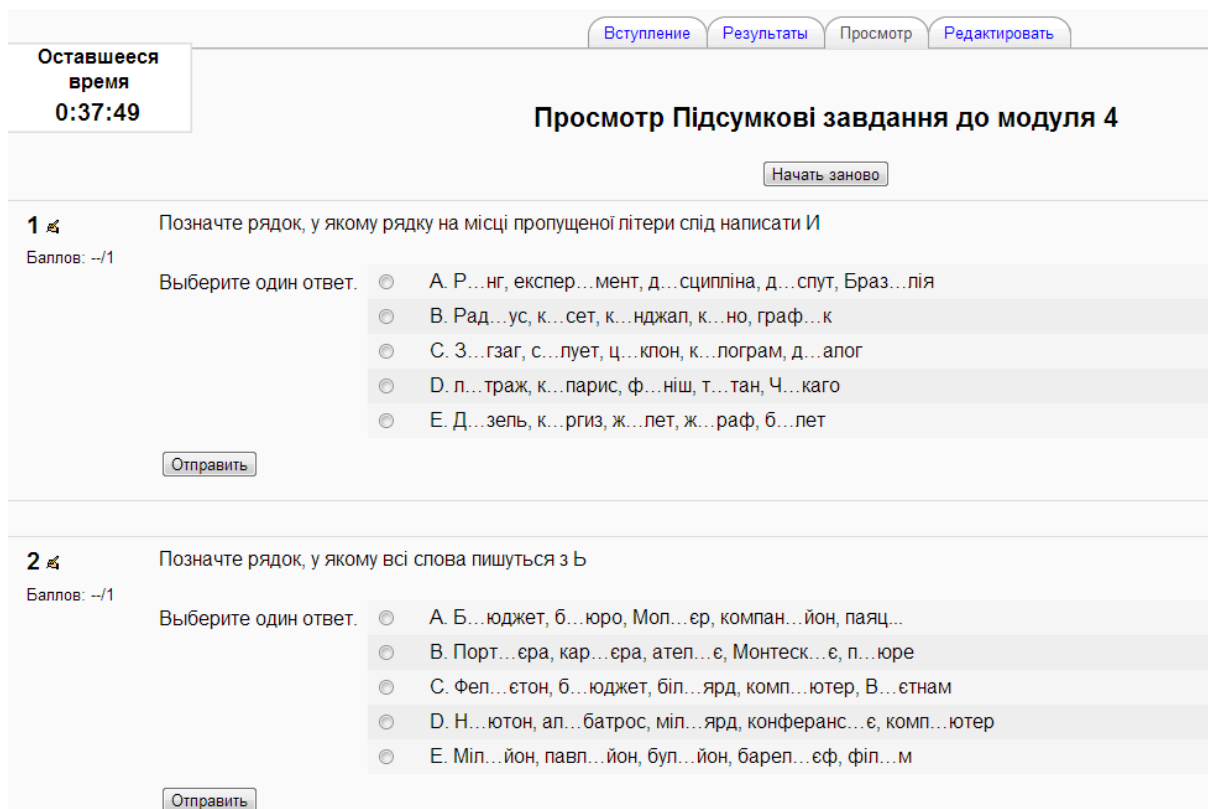

Рис. 3. Завдання з вибором однієї правильної відповіді

Форма відкритого завдання з короткою відповіддю дозволяє перевірити знання термінів і основних понять курсу (наприклад, володіння навичками правильного письма, слововживання, перекладу тощо). Широкий спектр знань, умінь і навичок можемо перевірити за допомогою завдань із вибором кількох правильних відповідей (рис. 2). Завдання з вибором однієї правильної відповіді (рис. 3) також дозволяють проконтролювати різні теоретичні й практичні аспекти засвоєння слухачами матеріалу курсу.

Значними перевагами підсистеми контролю знань засобами електронного навчання, поряд із економією часу викладача на перевірку й аудиторного часу студентів (краще проводити тести дистанційно, а в аудиторії аналізувати типові помилки та актуалізувати набуті навички), є можливість встановлення:

- дати початку й закінчення тестування (студенти привчаються виконувати домашні завдання вчасно – і таким чином ефективно навчатися протягом семестру);

- кількості спроб проходження тестів (використовуючи тест як форму навчання й самоконтролю, даємо змогу кількаразового проходження тестів, при цьому за кожної нової спроби порядок запитань, а в разі потреби – й самі запитання (усі чи певна, встановлена викладачем кількість) будуть іншими);

- можемо також регулювати час проходження тестів;

- метод оцінювання (при кількох спробах виконання завдання в підсумку виставляється середній, найнижчий чи найвищий бал).

Оцінювання навчальних результатів у курсі здійснюється за актуальною на сьогодні стобальною шкалою. При цьому викладач при створенні тесту задає тільки загальний бал за весь тест і кількість балів за кожну його складову, залежно від її значущості, а вже програмна оболонка сама встановлює відповідність між сумою балів за виконані завдання й балами, призначеними за тест у цілому. Наприклад, виконання підсумкового тесту має принести слухачу 25 балів, а кожне із 40 завдань, що складають цей тест, оцінене викладачем, – від 1 до 3 балів, залежно від складності. У таблиці результатів тестування викладач побачить кількість набраних слухачем балів, автоматично перераховану відповідно до максимальних за цей тест 25 балів.

Ще одна корисна, на нашу думку, особливість підсистеми контролю знань у Moodle полягає в можливості перегляду одразу після проходження чи після відправлення тестів (встановлюється на розсуд викладача) правильних відповідей і коментарів та в нарахуванні штрафів за неправильні відповіді. Останнє запобігає можливості отримання позитивної оцінки при спробі вгадати правильні відповіді чи отримати їх, позначаючи підряд усі варіанти.

Крім того, у системі зберігаються певні відомості щодо опрацювання студентом елементів курсу, наприклад, на рис. 4 подано сторінку курсу, де маємо інформацію про те, до яких елементів курсу звертався учасник, та його бали за виконане завдання.

Студент І.П.

О пользователе | Сообщения форума | Блог | Notes | Отчеты о деятельности

Краткий отчет | Полный отчет | Сегодняшние логи | Все логи | Статистика | Оценка

Модуль 0

Організаційно-методичні вказівки	просмотров - 3	неділя 28 Жовтень 2012, 17:02 (1 год 58 д)
Календарно-тематичний план курсу	просмотров - 2	неділя 28 Жовтень 2012, 17:56 (1 год 58 д)
Новинний форум	-	-

Модуль 1

Питання до теми	просмотров - 3	неділя 28 Жовтень 2012, 17:57 (1 год 58 д)
Література до теми	просмотров - 4	понеділок 11 Березень 2013, 13:10 (289 д 9 ч)
Матеріали до теми	просмотров - 7	понеділок 28 Січень 2013, 13:12 (331 д 9 ч)
Тренувальні вправи й завдання 1.1	просмотров - 4	понеділок 28 Січень 2013, 13:13 (331 д 9 ч)
Коментар до завдання 1.1	Оценка: 1 / 1	понеділок 29 Жовтень 2012, 18:03 (1 год 57 д)
Завдання до теми 1.1	просмотров - 4	понеділок 28 Січень 2013, 13:13 (331 д 9 ч)
Питання для самоконтролю 1.1	просмотров - 2	неділя 28 Жовтень 2012, 18:38 (1 год 58 д)

Рис. 4. Контроль за виконанням навчальних завдань

Відкриті завдання виконуються студентом на його комп'ютері та надсилаються до курсу, де їх згодом перевіряє викладач. Виставлена оцінка з коментарем викладача з'являється серед персональних оцінок студента. Цей механізм – дієвий спосіб перевірки засвоєння матеріалу, винесеного на самостійне вивчення.

Слід відзначити безперечну зручність й ефективність дистанційної форми навчання. Незважаючи на те, що «у чистому вигляді» такий спосіб отримання знань, самоосвіти, самодіагностики свого рівня в певній галузі є придатним лише для сумлінних, мотивованих студентів, свідомих обов'язковості самостійного навчання, інтегрування елементів дистанційних курсів у повсякденну практику денної форми навчання позбавляється багатьох недоліків і традиційних, і новітніх форм організації навчального процесу, а також збагачує їх.

Таким чином, елементи дистанційної освіти в денній формі навчання є ефективними для самостійної роботи студентів, нескладними у створенні та використанні для викладача, зручними й цікавими для студента. Вони надають можливості для самонавчання й самоперевірки отриманих знань.